

Energie- en klimaatactieplan

Het addendum bij het energie- en klimaatactieplan van

Dessel

kwam tot stand met de hulp van provincie Antwerpen en IOK

0 Inleiding

In 2019 ondertekende Dessel het Burgemeestersconvenant 2030 voor klimaat en energie. Op 02/09/2021 keurde de gemeenteraad het energie- en klimaatactieplan goed. Dit omvatte een probleemanalyse, de visie en doelstellingen richting 2030 en acties voor de periode 2020-2025. Dit engagement voor een gezonde en leefbare regio werd hernieuwd tijdens de Staten-Regionaal van de Kempen op 13/06/2025.

In dit addendum worden binnen het kader van dit energie- en klimaatactieplan: (i) bijkomende of gewijzigde strategische en operationele doelstellingen geformuleerd; (ii) de acties tijdens de meerjarenplanning 2026-2031 weergegeven; (iii) steracties diepgaander uitgewerkt en (iv) de klimaatbegroting weergegeven. In de bijlage vindt men een volledig overzicht van alle doelstellingen en indicatoren van het aangepaste klimaatactieplan.

Het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie werd in 2008 door de Europese Commissie gelanceerd met de ambitie om lokale besturen te engageren om de klimaat- en energiedoelstellingen van de Europese Unie te behalen en zelfs te overtreffen. Bijna alle steden en gemeenten in Vlaanderen hanteren dit als beleidskader voor hun klimaatbeleid. Ze worden hiervoor ondersteund door de territoriale coördinatoren: de Vlaamse overheid, de provincies en de streekintercommunales.

In de Kempen is het project gekend onder de naam Kempen2030. Ondertekenaars van Kempen2030 concretiseren in deze samenwerking de visie van het Burgemeestersconvenant:

‘Met het burgemeestersconvenant engageren we ons om stappen te zetten richting koolstofarme en veerkrachtige dorpen en steden met toegang tot betaalbare, veilige en duurzame energie. Als onderdeel van het Europees Burgemeestersconvenant zullen we doorgaan met (1) het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen op ons grondgebied, (2) het vergroten van de veerkracht en de voorbereiding op de negatieve gevolgen van de klimaatverandering, en (3) het aanpakken van energiearmoede als een van de belangrijkste maatregelen om een rechtvaardige overgang te waarborgen.’

Deze visie wordt in onderstaande hoofdstukken verder vertaald in doelstellingen en acties. Dit addendum werd opgemaakt met ondersteuning van provincie Antwerpen en IOK.

1 Doelstellingen

Het Burgemeestersconvenant en de lokale klimaatplannen zijn opgebouwd rond drie pijlers: mitigatie, adaptatie en energiearmoede.

1.1 Mitigatie: vermindering van de uitstoot van broeikasgassen

Dessel wil tegen 2030 **40% minder CO₂** uitstoten t.o.v. 2011¹. Dat wil zeggen dat er in 2030 in Dessel nog maximum 31.841 ton CO₂ uitgestoten mag worden.

De doelstelling voor 2030 blijft hetzelfde en ligt in lijn met de Vlaamse en nationale klimaatdoelstelling voor België.² Tegen 2050 zal de hele EU, conform de Europese klimaatwet, klimaatneutraal moeten zijn.

1.2 Adaptatie: de veerkracht versterken

Adaptatie is het proces van aanpassing aan het huidige of toekomstige klimaat en aan zijn effecten, om de nefaste gevolgen ervan af te zwakken of gunstige opportuniteiten te benutten. We integreren klimaatadaptiestrategieën (noodplanning, ontharden, vergroenen, ruimte maken voor water, ventileren, het beheersen van warmteopname en afschermen van klimaatrisico's) in alle facetten van het lokaal beleid, zodat bestaande en toekomstige risico's van hittestress, droogte en wateroverlast kleiner worden.

We vertalen deze ambitie in de volgende drie strategische doelstellingen, die de lokale vertaling zijn van de doelstellingen van het Vlaamse klimaatadaptatieplan.³ Deze zijn telkens ook gekoppeld aan impactindicatoren. Deze drie strategische doelstellingen hebben gemeenschappelijk dat ze de impact van het klimaat willen stabiliseren op het huidige niveau, ondanks de oplopende klimaateffecten door de wijzigende klimaattoestand.

¹ Bron: Alle CO₂-cijfers komen van de inventarissen die VITO maakt in opdracht van het Departement Omgeving en VEKA. Te raadplegen via provincies in cijfers.

² Het is complex om deze doelstellingen met elkaar te vergelijken, aangezien het om verschillende sectoren, broeikasgassen en referentiejaar gaat. Ondertekenaars verbinden zich er toe om: 'middellange- en langetermijndoelstellingen vast te stellen die stroken met de EU-doelstellingen (Vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 55% tegen 2030 t.o.v. 1990) en minstens even ambitieus zijn als onze nationale doelstellingen'.

³ Bron: <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/klimaat-en-milieu/klimaat/vlaams-klimaatadaptatieplan>

1.2.1 Hittestress

OD 7.4 We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet meer toeneemt.

- *Speerpunt:* Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie
- *Indicator:* Hittegerelateerde sterfte.⁴
- *Eenheid:* Absoluut cijfer
- *Streefwaarde:* 1 hittegerelateerde sterfgevallen (zelfde waarde als basisjaar)
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 1 hittegerelateerde sterfgevallen per jaar volgens klimatologisch gemiddelde 2000-2019
- *Basisjaar:* 2019
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid:* 6 hittedoden per jaar in 2050
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Extreme hitte
- *Meest kwetsbare groepen:* Ouderen, kinderen, mensen in slechte huisvesting, mensen met chronische ziektes, daklozen, zwangere vrouwen
- *Bron:* [Hitte-impacttool Departement Zorg](#)

⁴ Dit is het aantal geschatte aantal sterfgevallen, tijdens een enkele zomerperiode (1 april - 30 september), die veroorzaakt worden door hitte. Meer info vindt u in de handleiding en rapport over de hitte-impacttool.

1.2.2 Droogte

OD 7.5 We houden regenwater en oppervlaktewater voldoende vast, zodat waterlopen niet verder verdrogen.

- *Speerpunt:* Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie
- *Indicator:* Hydrologische droogte: aandeel waterlopen in de gemeente dat (bijna) droogvalt in een gemiddeld jaar.⁵
- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (3,4% bijna droge waterlopen in de gemeente)
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 3,4% bijna droge waterlopen tijdens een droogte die gemiddeld om de twee jaar voorkomt, volgens het klimatologisch gemiddelde tijdens de periode 1976-2005
- *Basisjaar:* 2005⁶
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Droogte en waterschaarste
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 5,4%
- *Meest kwetsbare groepen:* Landbouwers
- *Bron:* VMM klimaatportaal [via provincies in cijfers](#)

1.2.3 Wateroverlast

OD 7.6 We zorgen ervoor dat het aantal gebouwen met wateroverlast niet langer toeneemt.

- *Speerpunt:* Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie
- *Indicator:* gebouwen met risico op wateroverlast⁷
- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (1,0 % gebouwen met wateroverlast)
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 1,0% gebouwen met risico op wateroverlast volgens het gemiddelde klimaat tussen 1976-2005
- *Basisjaar:* 2019⁸
- *Bedreiging die wordt aangepakt:* wateroverlast en overstromingen
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 2,5%

⁵ Bijna droge waterlopen in een gemiddeld jaar (% met minder dan 0,25 liter/seconde): aandeel van de bijna droge waterlopen waar het debiet (excl. lozingen) onder de 0,25 l/s zakt tijdens een droge periode die om de 2 jaar voorkomt.

⁶ Het basisjaar 2005 staat hier eigenlijk voor het klimatologisch gemiddelde in de periode 1975 en 2005.

⁷ Aantal gebouwen dat getroffen wordt door afstroming bij intense regenval met een kans van eenmaal in de 1.000 jaar. Dit omvat ook de gebouwen met een grotere kans op wateroverlast.

⁸ Basisjaar is 2019 omdat de status quo is berekend op basis van kaarten met gebouwen uit 2019 en volgens het klimatologisch gemiddelde in de periode 1976 en 2005.

- *Meest kwetsbare groepen:* alle groepen
- *Bron:* VMM Klimaatportaal via [provincies in cijfers](#).

1.3 Energiearmoede verlichten

Hoe zorgen we ervoor dat de klimaattransitie sociaal rechtvaardig gebeurt? Heel wat mensen kunnen hun energiefactuur nu al met moeite betalen. Investeren in een warmtepomp of een elektrische wagen is dan helemaal onhaalbaar. De strijd tegen energiearmoede en een rechtvaardige transitie zijn daarom vanaf 2025 een derde, nieuwe pijler van het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie, naast mitigatie en klimaatadaptatie.

Tijdens het komende meerjarenplan 2026-2031 onderneemt Dessel acties die ervoor zorgen dat meer mensen hun energiefacturen kunnen betalen, hun woning duurzaam kunnen koelen of verwarmen en voldoende klimaatvriendelijke mobiliteitsopties hebben om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk leven. We nemen daarom de volgende strategische doelstelling op.

We zetten actief in op het aanpakken van energiearmoede in de periode 2025-2030 om zo een rechtvaardige transitie mogelijk te maken.

In Vlaanderen ervaaarde in 2022 16,4% huishoudens een vorm van energiearmoede.⁹ Gezinnen in energiearmoede besparen zodanig op hun verbruik dat ze hun woning niet adequaat verwarmen, kampen met veel te hoge energiekosten in verhouding tot hun inkomen en/of vrezen om financiële redenen hun woning niet te kunnen verwarmen. Zo stapelen schulden op of zetten gezinnen zichzelf in de kou om deze te vermijden. Er zijn geen lokale cijfers beschikbaar die duidelijk aangeven hoeveel mensen zich in energiearmoede bevinden. Op basis van een vergelijking van verschillende indicatoren rond armoede ligt het aandeel gezinnen in energiearmoede in Dessel vermoedelijk lager dan het Vlaamse gemiddelde.¹⁰ Het aandeel van de huishoudens dat aangeeft moeilijkheden te hebben om de factuur voor energie en water te betalen (5,7%), ligt in Dessel lager dan het gemiddelde in Vlaanderen.¹¹

⁹ Bron: Barometer Energiearmoede: https://media.kbs-frb.be/nl/media/10491/Barometer_Energiearmoede_2023_DEF

¹⁰ Bron: Armoederapport [Provincie in Cijfers](#)

¹¹ Bron: Betalingsmoeilijkheden energie en water uit de stads en gemeentemonitor via [Provincie in Cijfers](#). Cijfers voor 2023.

Deze strategische doelstelling wordt daarom verder geconcretiseerd in nieuwe operationele doelstellingen rond lokaal beschikbare en relevante indicatoren zoals sociale huisvesting.

1.3.1 Sociale huisvesting

Sociale woningen zijn een sociaal rechtvaardige klimaatmaatregel. Ze combineren drie doelen: betaalbaar wonen, verlaagde energiekosten en verminderde uitstoot voor een publiek dat onvoldoende terecht kan op de private koop of huurmarkt. De uitbreiding en renovatie van het patrimonium samen met de woonmaatschappijen is dus een belangrijk voorbeeld van sociaal klimaatbeleid.

Het huidige bindend sociaal objectief (BSO) voor de uitbreiding van het patrimonium loopt eind 2025 af. Dit is het minimumaandeel sociale woningen dat er zou moeten zijn. De Vlaamse Regering engageert zich in het regeerakkoord en de beleidsnota Wonen om vanaf 2026 werk te maken van een nieuw BSO. Concreet wil ze een gewestelijk minimumdoel vooropstellen, dat wordt vertaald naar de werkingsgebieden van de woonmaatschappijen. Lokale besturen krijgen daarbij de ruimte om, in overleg binnen hun werkingsgebied, mee te bepalen hoe dit doel wordt ingevuld. Lokale besturen hebben heel wat instrumenten om dit BSO te realiseren via eigen patrimonium of door woningen te huren.

OD 4.3 Het aandeel sociale huurwoningen stijgt volgens de richtlijnen van het nieuw bindend sociaal objectief.

- *Speerpunt:* Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator:* Officiële statistiek sociale huurwoning per 100 particuliere huishoudens
- *Eenheid:* % en absoluut
- *Basisjaar waarde:* 3,9 sociale huurwoningen per 100 huishoudens en 160 verhuurde sociale woningen in totaal, t.o.v. 5,2 sociale huurwoningen per 100 huishoudens in het werkingsgebied van de woonmaatschappij
- *Basisjaar:* 2023
- *Streefwaarde sociale woningen:* de streefwaarden van het nieuw bindend sociaal objectief (nog niet definitief vastgesteld door de Vlaamse Overheid)
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Agentschap wonen in Vlaanderen – provincies in cijfers](#)

2 Acties 2026-2030

Speerpunten	Mitigatie	Adaptatie	Energie- armoede
Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050	☒	☐	☐
Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten	☐	☒	☐
Private ontwikkelingen klimaatproof sturen	☐	☐	☐
Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren	☒	☐	☒
Systematische keuze voor alternatief vervoer	☒	☐	☐
Transitie van fossiel naar hernieuwbaar	☒	☐	☐
Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie	☐	☒	☐
Burgerparticipatie	☐	☐	☐

2.1 Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
	Mit	Het lokaal bestuur zal haar personeel sensibiliseren inzake duurzaamheid (elektriciteitsverbruik, verwarming, ecodriving, woonwerkverkeer, dienstverplaatsingen)	GGZ	
	Mit	Het lokaal bestuur bouwt een nieuwe school voor Witgoor.	GGZ	
	Mit	Het lokaal bestuur vervangt stelselmatig de verlichting in haar gebouwen door LED verlichting.	GGZ	
	Mit	Het lokaal bestuur bekijkt bij elke aankoop van een nieuw voertuig of er een volwaardig alternatief voor een diesel-voertuig op de markt is.	GGZ	
	Mit	Fluvius vervangt stelselmatig de verlichting op het openbaar domein door LED verlichting.	GGZ	
	Mit	Het lokaal bestuur bekijkt bij elke aankoop van een nieuw	GGZ	

		toestel/machine of er een volwaardig elektrisch alternatief op de markt is.		
	Mit	De gemeente neemt deel aan Stroommakelaar Kempen voor een helder beeld te scheppen van zijn verbruiken.	GGZ	
	Mit	Opmaak van een vastgoedstrategieplan voor het gemeentelijk patrimonium.	GGZ	
	Mit	De gemeente vernieuwt zijn gemeentelijke werkplaats, met aandacht voor duurzaamheid.	GGZ	
	Mit	Het lokaal bestuur ontwikkelt een visie voor nieuwbouwprojecten.	GGZ	

2.2 Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
	Ada	Het lokaal bestuur onderzoekt of er verspreid over de gemeente voetpaden onthard kunnen worden.	GGZ	
	Ada	Het lokaal bestuur onderzoekt bijkomende laanbeplanting	GGZ	
	Ada	Het EFRO-project 'Multifunctionele Transformatie Vogelwijk' snijdt ook het openbaar domein in de Vogelwijk van Brasel aan.	GGZ	
	Ada	Spaarzaam omgaan met water binnen het gebied van het Goor dankzij (de opmaak van) een ecohydrologische studie.	GGZ	
	Ada	De parking aan het sportcomplex Brasel wordt onderzocht te worden onthard en vergroend.	GGZ	

2.3 Private ontwikkelingen klimaatproof sturen

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
	Mit / Ada	Het lokaal bestuur beoordeelt nieuwe ontwikkelingen aan de hand van het draaiboek woningkwaliteit, met aandacht voor kernversterking, vergroening en waterhuishouding, zonne-oriëntatie, collectieve verwarming (op een hernieuw bare bron) voor meergezinswoningen, aardgasvrije nieuwe verkavelingen, mogelijkheden voor autodelen, oplaadpalen, fietsinfrastructuur, ...	Bouwdienst	
	Ada	Bij nieuwe verkavelingen hebben we oog voor kernversterking, verdichting, maximum aan groen en ruimtelijk rendement zonder aan kwaliteit en leefbaarheid in te boeten.	Bouwdienst	
	Ada	Nieuwe ontwikkelingen ondergaan een klimaattoets (ondersteuning door Atelier Ruimte Kempen).	Bouwdienst	
	Ada	De gemeente zet in op de opmaak van een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening met een focus op klimaat.	Bouwdienst	
	Ada	Het RUP Goormansdijk geeft sturing aan de transitie naar een duurzaam bedrijventerrein.	Bouwdienst	

2.4 Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
	Mit	We bieden financiële ondersteuning aan verenigingen en individuen op basis van een weloverwogen subsidiereglement in functie van klimaat	Afdeling vrije tijd	

	Mit	Financiële ondersteuning nieuwbouw chiro Dessel	Afdeling vrije tijd	
	EnA	We ondersteunen mensen met (financiële) problemen in het kader van energie door middel van de dagelijkse werking van onze sociale dienst	Sociale dienst	
	EnA	Ondersteunen burger met (financiële) problemen op vlak van energie door het bekend maken van diverse initiatieven (vb. aanbod Energiehuis Kempen, HUISdokter, ...), het organiseren van huisbezoeken.	Sociale dienst	
	EnA	Via de loketwerking van het Energiehuis Kempen worden alle burgers met vragen over energie efficiënt verder geholpen.	GGZ	
	EnA	In samenwerking met IOK worden groepsaankopen voor energiebesparende maatregelen en hernieuwbare energie georganiseerd.	Milieudienst	
	EnA	Het lokaal bestuur zet in op structurele communicatie van maatregelen en initiatieven van hogere overheden en andere organisaties (vb. groepsaankopen, thema-avonden, sensibiliseren premies, ...)	GGZ	

2.5 Systematische keuze voor alternatief vervoer

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
	Mit	We stimuleren en promoten het gebruik van streek- en streekgebonden producten	Afdeling vrije tijd	
	Mit	Het lokaal bestuur geeft uitvoering aan het mobiliteitsplan aandacht hebben voor milieuaspecten (bv. trage	GGZ	

		wegen), maximaal rekening houden met toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, maximaal inzetten op het STOP principe, maximaal rekening houden met maatschappelijke tendensen en streven naar verkeersveilige schoolomgevingen		
	Mit	Het lokaal bestuur ondersteunt scholen/verenigingen bij projecten rond mobiliteit.	Afdeling burger en organisatie	
	Mit	Trage wegen opwaarderen tot een volwaardig alternatief netwerk. Er wordt uitvoering gegeven via het beleidskader trage wegen.	GGZ	
	Mit	Het verder uitwerken van een verbindend fietsnetwerk, met maximale afstemming tussen utilitaire en recreatieve netwerken.	GGZ	
	Mit	Promoten van (particulier) autodelen, met bijzondere aandacht voor voertuigen werkend op een alternatieve brandstof. De gemeente bekijkt continu het geldende aanbod van deelmobiliteit en geeft mogelijke aanvulling op het bestaande aanbod van deelfietsen.	GGZ	
	Mit	Promoten van Hoppin' punten.	GGZ	
	EnA	Promoten van de Mobitwin. De Mobitwin is een sociale mobiliteitsdienst die mensen met een laag inkomen en een beperkte mobiliteit een betaalbaar alternatief biedt.	Sociale dienst	

2.6 Transitie van fossiel naar hernieuwbaar

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP

	Mit	Het lokaal bestuur faciliteert het opzetten van lokale energiegemeenschappen en zonedelen	GGZ	
	Mit	Het lokaal bestuur volgt het diepe geothermieproject van nabij op en speelt in op mogelijke opportuniteiten voor de gemeente.	GGZ	
	Mit	Het EFRO-project 'Multifunctionele Transformatie Vogelwijk' bekijkt ook naar winsten inzake hernieuwbare energie voor de wijk.	GGZ	

2.7 Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
	Ada	Het lokaal bestuur zal voor de natuur- en bosgebieden in eigendom van de gemeente Dessel een natuurbeheerplan opmaken en de nodige opvolging geven. Er is aandacht voor omvorming van naaldbos naar gemengd/loofbos, verder onderzoekt het lokaal bestuur de mogelijkheden om natuurgebied Goor, met kwetsbare, droogtegevoelige natuur verder te beschermen).	GGZ	
	Ada	Het lokaal bestuur organiseert de acties Behaag onze Kempen en 1.001 bomen i.s.m. IOK	GGZ	
	Ada	Het lokaal bestuur zal samen met Pidpa een hemelwater- en droogteplan uitvoeren.	GGZ	
	Ada	Het lokaal bestuur ontwikkelt subsidiereglementen inzake klimaat/natuur. Momenteel bestaat er een premie hagen, kleine landschapselementen, groendaken en aanleg hemelwaterputten. Deze	GGZ	

		premies worden geëvalueerd en de mogelijke omvorming van de premies naar een onthardingspremie wordt onderzocht.		
	Ada	Samen met Pidpa wordt een oplossing gezocht voor de overstromingsgevoelige weilanden aan Eersels.	GGZ	
	Ada	Het lokaal bestuur zorgt voor infiltratiemogelijkheden op het openbaar domein.	GGZ	
	Ada	Het lokaal bestuur communiceert en sensibiliseert burgers over het hergebruik van hemelwater, het beperken van verharding en de inspanningen die lokaal gebeuren om duurzaam watergebruik in de gemeente te realiseren.	GGZ	
	Ada	Het lokaal bestuur wil samenwerken met de landbouw voor het op peil houden van de grondwatervoorraden door infiltratie mogelijk te maken, enkel te draineren wanneer het echt nodig is en hemel water of gezuiverd afvalwater te gebruiken voor irrigatie indien mogelijk.	GGZ	
	Ada	Mensen wordt waar mogelijk de optie bieden om op kosten van de gemeente te ontharden (in kader van bestaande werken).	GGZ	

2.8 Burgerparticipatie

Nr.	Mit / Ada / EnA	Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
		We werken participatief. Daar waar nodig en mogelijk betrekken we belanghebbenden om onze organisatie en werking te versterken.	Werkgroep participatie	
		Het lokaal bestuur zal de scholen ondersteunen om de kinderen bewust te maken van de klimaatproblematiek.	GGZ	

		De gemeente financiert Milieulessen en promoot o.m. Operatie Proper.		
	Mit / Ada	Via het EFRO-project 'Multifunctionele Transformatie Vogelwijk' zal de buurt participatief mee betrokken worden.	GGZ	
	Mit	Het lokaal bestuur installeert zonnepanelen, als er nog kansen zijn, op haar patrimonium in samenwerking met Campina Energie en met burgerparticipatie.	GGZ	
		Er wordt onderzocht om een Burgerbudget te introduceren. Dit Burgerbudget wordt ook ingeschakelde voor duurzame en klimaatvriendelijke acties.	Werkgroep participatie	

3 Steracties

3.1 Mitigatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van mitigatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op een daling van de CO₂-uitstoot. Ze betrekken minstens drie verschillende sleutelsectoren op vlak van de uitstoot. Voor deze steracties wordt naast de implementatiekost hieronder ook de verwachte energiebesparing, verwachte extra hernieuwbare energieproductie en CO₂-reductie weergegeven.

Titel	Nieuwbouw school de Meikever
Omschrijving	Het lokaal bestuur bouwt een nieuwe school voor Witgoor.
Implementatiekost	€ 8.760.958,01 (exc. btw)
Verwachte energiebesparing	271,87 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	70,11 MWh
Verwachte CO ₂ -reductie	98,32 ton

Titel	Deelname Stroommakelaar Kempen
-------	--------------------------------

Omschrijving	De gemeente neemt deel aan Stroommakelaar Kempen voor een helder beeld te scheppen van zijn verbruiken.
Implementatiekost	€ 43.484
Verwachte energiebesparing	98,78 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	49,39 MWh
Verwachte CO ₂ -reductie	18,66 ton

Titel	Uitvoering mobiliteitsplan
Omschrijving	Het lokaal bestuur geeft uitvoering aan het mobiliteitsplan aandacht hebben voor milieuaspecten (bv. trage wegen), maximaal rekening houden met toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, maximaal inzetten op het STOP principe, maximaal rekening houden met maatschappelijke tendensen en streven naar verkeersveilige schoolomgevingen
Implementatiekost	€ 1.631.541,59
Verwachte energiebesparing	3.528 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	0 (n.v.t.)
Verwachte CO ₂ -reductie	902 ton

3.2 Adaptatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van adaptatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op klimaatadaptatie en meer bepaald op de meest relevante klimaatrisico's en meest kwetsbare sectoren.

Voor deze steracties wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke resultaten van deze actie verwacht wordt en hoe deze zullen bijdragen aan de indicatoren op vlak van klimaatadaptatie.

Titel	EFRO Vogelwijk Brasel
Omschrijving	Het EFRO-project 'Multifunctionele Transformatie Vogelwijk' snijdt ook het openbaar domein in de Vogelwijk van Brasel aan.
Implementatiekost	€ 251.381,15 (+ € 167.618,85 subsidies)
Verwachte resultaten	Klimaatadaptief herinrichten van 4.082 vierkante meter openbaar domein, inclusief vergroening en verbeteren van de infiltratiecapaciteit van het openbaar domein.

Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	2.211 m ² ontharding.
--	----------------------------------

Titel	Natuurbeheerplan Rechtenkant
Omschrijving	Het lokaal bestuur zal voor de natuur- en bosgebieden in eigendom van de gemeente Dessel een natuurbeheerplan opmaken en de nodige opvolging geven. Er is aandacht voor omvorming van naaldbos naar gemengd/loofbos, verder onderzoekt het lokaal bestuur de mogelijkheden om natuurgebied Goor, met kwetsbare, droogtegevoelige natuur verder te beschermen).
Implementatiekost	€ 0 (kosten worden gedragen door ANB)
Verwachte resultaten	177 ha
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Aantal vierkante meter klimaatadaptieve herinrichting

Titel	Het lokaal bestuur onderzoekt bijkomende laanbeplanting
Omschrijving	Het lokaal bestuur wil meer hoog groen in de straten aanbrengen.
Implementatiekost	€ 30.000 (€ 5.000/jaar)
Verwachte resultaten	150 laanbomen
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Bijkomend aantal laanbomen.

3.3 Energiearmoede

Uit bovenstaande acties wordt één actie op vlak van energiearmoede uitgelicht als steractie. Het is de belangrijkste actie van het lokaal bestuur om in te zetten op het verminderen van energiearmoede. Voor deze actie wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke kwetsbare groepen met deze actie worden beoogd.

Titel	Loketwerking via Energiehuis Kempen
Omschrijving	Via de loketwerking van het Energiehuis Kempen worden alle burgers met vragen over energie efficiënt verder geholpen.
Welke kwetsbare groepen worden met deze actie beoogd	Dit aanbod geldt voor alle burgers en kwetsbare groepen.

4 Klimaatbegroting

Totaal gemeentelijk budget voorzien voor uitvoering van het klimaatactieplan in deze legislatuur: € 10.717.364,75

5 Bijlage

5.1 Overzicht indicatoren SECAP incl. addendum

Een overzicht van de meest recente indicatoren die gekoppeld zijn aan de strategische en operationele doelstellingen van het plan vindt u hier: [Overzicht indicatoren](#)¹²

Instructies bij het raadplegen van de indicatoren:

- Bij het openen van de hyperlink kom je in de databank van Provincies in Cijfers terecht. Er openen zich automatisch heel wat tabbladen met presentaties, waarbij het laatste (meest rechts geplaatste) tabblad met presentatie van de cijfers zichtbaar is op je scherm. Je kan met het 'schuifbalkje' onmiddellijk onder de blok van tabbladen van rechts naar links schuiven en zo van het laatste naar het eerste tabblad bewegen.
- De tabbladen zijn per speerpunt gerangschikt (van links naar rechts) en omvatten alle indicatoren die in het klimaatactieplan zijn opgenomen. In de mate van het mogelijke wordt daarbij de volgorde van het actieplan gerespecteerd.

¹² https://provincies.incijfers.be/databank?workspace_guid=3b13487d-264e-473c-8e02-12ca96420b41

5.2 Overzicht doelstellingen SECAP incl. addendum

1. Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als op-stap naar fossielvrij in 2050

- OD 1.1. We reduceren het primair energieverbruik van stookinstallaties en elektriciteitsvraag in gebouwen en technische installaties (exclusief erfgoed) met 40% tegen 2030 ten opzichte van 2011.
- OD 1.2. We verhogen de productie van hernieuwbare energie.
- OD 1.3. We bekijken systematisch de alternatieven voor het standaardvervoer
- OD 1.4. Voor de openbare verlichting schakelen we over op 100% LED tegen 2030.
- OD 1.5. We gebruiken geen toestellen/machines meer op fossiele brandstof

2. Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten

- OD 2.1 We transformeren de gemeentelijke gebouwen en domeinen tot klimaatbestendige sites. (De inrichting ervan geeft ruimte aan ontmoeting en activiteit, aan natuur en groen, aan water en bomen die de zomerse hitte en droogte kunnen temperen, aan gezondere lucht en aan stillere plekken. Fietsen en wandelen zijn er vanzelfsprekend.)
- OD 2.2. We bundelen wegenwerken om onze straten in één stap klimaatproof te maken.
- OD 2.3. We zullen waar mogelijk natuurgroenperken aanleggen

3. Private ontwikkelingen klimaatproof sturen

- OD 3.1. We halveren het verlies aan open ruimte ten opzichte van de referentieperiode 2005-2019. Tegen ten laatste 2040 mag er geen bijkomend extra ruimtebeslag zijn in de open ruimte.³ We spreken daarom de woonreservegebieden buiten de woonkernen niet langer aan
- OD 3.2. We ondersteunen kwalitatieve kernversterking. Naast vergroening zetten we in op verdichting door het verhogen van de leefdichtheid (het aantal inwoners per bebouwde ha).

4. Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren

- OD 4.1. We verhogen de renovatiesnelheid zodat in 2050 alle woningen even energiezuinig zijn als een moderne nieuwbouwwoning. (In 2050 dienen alle woningen energielabel A te hebben. Dat betekent dat we alle woningen even energiezuinig maken als een energetisch performante nieuwbouwwoning. Dat kan door een sloop en wederopbouw of een ingrijpende energetische renovatie. Dit vergt een jaarlijkse renovatiegraad van ongeveer 3% van het woningbestand indien alle nodige maatregelen in één keer genomen zouden worden.)
- OD 4.2. We verbeteren de energieprestaties van niet-residentiële gebouwen en installaties
- OD 4.3. Het aandeel sociale huurwoningen stijgt tot X.

5. Systematische keuze voor alternatief vervoer

- OD 5.1. We stimuleren een modal shift, zodat minstens 40% van de verplaatsingen in onze gemeente te voet, per (elektrische) fiets, step of openbaar vervoer gebeuren. We realiseren daarom 1 m nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad extra per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030.
- OD 5.2. We voeren een stimulerend beleid om elektrische mobiliteit een boost te geven.
- OD 5.3. We voorzien toegangspunten voor een (koolstofvrij) deelsysteem tegen 2030.

6. Transitie van fossiel naar hernieuwbaar

- OD 6.1. We verhogen de productie en opslag van hernieuwbare stroom in de gemeente in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale energieverbruik uit hernieuwbare bronnen te halen.
- OD 6.2. We ondersteunen de productie van groene warmtevoorziening in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale energieverbruik uit hernieuwbare bronnen te halen.

7. Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie

- OD 7.1. Behouden van de bestaande natuur in onze gemeente. (De gemeente Dessel is een groene gemeente met veel natuur. De gemeente wenst de hoeveelheid natuur in haar gemeente te behouden om zo de koolstofopslag door biomassa in de gemeente te behouden. Daarnaast zullen stukken natuur omgevormd worden zodat ze klimaat robuuster zijn.)
- OD 7.2. Vermindering van de verhardingsgraad. We gaan voor 1 m² ontharding per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030. (Op die manier dragen we bij aan de Vlaamse beleidsdoelstelling om de verharding in de open ruimte tegen 2050 minstens met 20% terug te dringen ten opzichte van 2015.)
- OD 7.3. Verlagen van het risico op overstromingen en droogte, rekening houdend met klimaatscenario's. door in 1m³ extra opvang of infiltratiecapaciteit voor regenwater per inwoner te voorzien vanaf 2021 t.e.m. 2030.
- OD 7.4. We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet meer toeneemt.
- OD 7.5. We houden regenwater en oppervlaktewater voldoende vast, zodat waterlopen niet verder verdrogen.
- OD 7.6. We zorgen ervoor dat het aantal gebouwen met wateroverlast niet langer toeneemt.

8. Burgerparticipatie

- OD 8.1. Informeren, sensibiliseren, engageren en betrekken van verschillende doelgroepen rond het klimaatthema.
- OD 8.2. Meer participatie in hernieuwbare energie: één extra coöperatief/participatief zonne-energieproject per 1.000 inwoners tegen 2030.

